

7. ÖZET:

Gebe Ratlarda 5-alfa Redüktaz İnhibitörü(Dilaprost; Biofarma) Kullanımının, Doğan Erkek Yavrularda Androjen Bağımlı Genital Organlarda Oluşturduğu Değişikliklerin Makroskopik Olarak İncelenmesi ve Oluşturulan Hipospadias Modelinde Kan ve Üretral Dokudaki Epidermal Growth Faktör(EGF) Düzeyinin Yara İyileşmesi Üzerine Olan Etkisinin Araştırılması

Hipospadias üretral meanın normale göre ektopik olarak penisin ventral yüzünde ve proksimalde lokalize olduğu bir anomalidir. Tedavisi cerrahidir. Cerrahinin hedefleri; fonksiyonel ve kozmetik açıdan kabul edilebilir bir penis oluşturmak ve bunu yaparkende mümkün olduğu kadar az komplikasyonla başarmaktır. Postoperatif dönemde en sık görülen komplikasyon üretrokutanöz fistüldür. Biz çalışmamızda hipospadias modeli oluşturarak cerrahi sonrası üretra dokusundaki ve kandaki EGF miktarlarının yara iyileşmesine etkilerini araştırdık.

Çalışmamızda 40 adet gebe Wistar Albino erişkin dişi rata gebeliklerinin 10-20. günlerinde Finasteride, mısır yağı verildi, bir grup kontrol grubu yapıldı. Gebe ratların gebeliklerinin 21. gününde kanları alınarak EGF düzeylerine bakıldı. Doğan yavru erkek ratlardan her gruptan 18 tane alınarak üretra ventralleri eksize edildi ve kanları alınarak, hem üretrada hem de kanda EGF düzeyleri ölçüldü. Postoperatif yara iyileşmesi enflamasyon ve fibrozis açısından değerlendirildi. Gruplar arası parametrelerin değerlendirilmesi için Mann-Whitney U tek yönlü varyans analizi ve Kruskal-Wallis testi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0.05$ değeri kabul edildi.

Sonuçta ; gebe ratlara Finasteride verilmesiyle yavrularda ürogenital sistemde anlamlı bir değişiklik saptanmadı. 54 erkek yavru rattan hiçbirinde ektopik testis, inmemiş testis, meme ucu bozukluğu, anogenital mesafede azalma oluşmadı. Yavru ratların üretralarında EGF düzeyi anlamlı olarak değişmedi ($p > 0.05$). Postoperatif olarak dokudaki EGF den bağımsız yara iyileşmesinde (enflamasyon, fibrozis) anlamlı farklılıklar saptanmadı. Kontrol grubundaki gebe ratların kan EGF düzeyi, Finasteride verilen gebe ratlardakinden anlamlı olarak fazlaydı ($P < 0.05$). Sonuç olarak bizim çalışmamızda Finasteride'e maruz kalmış yavru ratların dokularındaki EGF düzeyinde anlamlı farklılıklar olmaması ve Finasteride'in yara iyileşmesi üzerine olan hızlandırıcı ve inflamasyonu azaltıcı etkilerinden dolayı yavru ratlar arasında yara iyileşmesi açısından anlamlı farklılıklar saptamadık. Çalışmamızla Finasteride'in ürogenital sistemi morfolojik olarak etkilemediğini, kan EGF ve doku EGF düzeylerini anlamlı şekilde düşürmediğini ancak yara iyileşmesini hızlandırıcı

etkisi olduğunu gösterdik. Yavru rat gruplarında kan EGF düzeyleri arasında fark olmaması, kan EGF düzeyi ölümünün bize yol gösterici olmayacağını gösterdi.

Anahtar Kelimeler; Hipospadias, Finasteride, EGF, yara iyileşmesi

Yeřim Aksu Serbest, Adnan Menderes niversitesi, ocuk Cerahisi Anabilim Dalı, Aydın